

Toolbox Passende palliatieve zorg bij COPD

De Long Alliantie Nederland zet zich in om palliatieve zorg voor mensen met COPD en hun naasten/mantelzorgers te verbeteren. Tijdens het COMPASSION-project (ZonMw Palliantie I) zijn verschillende materialen ontwikkeld, zoals informatiefolders en educatief videomateriaal voor zorgverleners, patiënten en naasten, webinars voor zorgverleners, patiënten en naasten en handreikingen. Deze materialen, en nog veel meer informatie, zijn samengebracht in de online toolbox 'Passende palliatieve zorg bij COPD' (www.palliatievezorgcopd.nl).

Hieronder een overzicht.

Zorgverleners:

- Proactieve zorgplanning:
 - Handreiking 'Proactieve zorgplanning bij COPD'
 - Animatie 'Proactieve zorgplanning bij COPD'
- Handreiking 'Implementatie van integrale palliatieve zorg bij COPD – korte versie'
- Individueel Zorgplan COPD; zowel een papieren formulier als een digitaal formulier
- Video's zorginhoudelijk:
 - 'Proactieve zorgplanningsgesprek'; gesprek tussen patiënt, naaste en longarts
 - 'Dyspneumanagement'; uitleg over dyspneumanagement en het Thinking-Breathing-Functioning model
 - 'De vier dimensies'; uitleg van de kwadrantenkaart en de toepassing daarvan a.d.h.v. een casus
 - 'Palliatieve sedatie & Euthanasie'; gesprek tussen patiënt, naaste en longarts
 - 'Ervaringen van een naaste'; een naaste vertelt
- Video's over implementatie; een 4-luik:
 - Video 1: 'Implementeren in de zorgpraktijk: Wat is implementeren?'
 - Video 2: 'Implementeren in de zorgpraktijk: Implementatie- en evaluatietool – De drie-borden-methode'
 - Video 3: 'Implementeren in de zorgpraktijk: Praktijkvoorbeeld – Opstellen van doelen, proces en acties'
 - Video 4: 'Implementeren in de zorgpraktijk: Praktijkvoorbeeld – Evalueren van doelen, proces en acties'
- Factsheet 'Passende palliatieve zorg bij COPD. Resultaten uit het COMPASSION-onderzoek'
- Factsheet 'Passende palliatieve zorg bij COPD. Tips voor implementatie'
- Artikel 'Je kunt nooit te vroeg beginnen met proactieve zorgplanning' in Landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname; Nascholingsmagazine Longziekten
- Webinar 'Palliatieve zorg bij COPD: hoe doe je dat?'

Patiënten en naasten:

- Patiënten folder 'Omgaan met benauwdheid bij COPD' (ook te vinden op www.longfonds.nl/webinars, bij het webinar 'In gesprek over leven met ernstige COPD')
- Patiënten folder 'In gesprek over wensen en zorgen bij ernstige COPD'
- Animaties voor patiënten en naasten:
 - 'Omgaan met kortademigheid'
 - 'Praten over het levenseinde'
 - 'In gesprek over wensen en zorgen bij ernstige COPD'
 - 'Mantelzorger bij COPD: hoe zorg ik goed voor mezelf'
- Webinars:
 - 'COPD, wat kan ik zelf doen?' (ook te vinden op www.longfonds.nl/webinars)
 - 'In gesprek over leven met ernstige COPD' (ook te vinden op www.longfonds.nl/webinars)

Overige materialen/verwijzingen:

- (Wetenschappelijke) publicaties over het COMPASSION-project ([Over ons - Palliatievezorg bij copd \(palliatievezorgcopd.nl\)](http://Over ons - Palliatievezorg bij copd (palliatievezorgcopd.nl)))
- Richtlijn Palliatieve zorg bij COPD (www.pallialine.nl/copd)
- Patiënten versie van de richtlijn ([COPD in de palliatieve fase \(overpalliatievezorg.nl\)](http://COPD in de palliatieve fase (overpalliatievezorg.nl)))
- Landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname (www.longaanval.nl)